

P. Nr 1530

73.

Oslo, den 28. juni 1942.

Mappe 28

Ekspl. 1876

Årg. 1942

O.V.

Krigsoversikt.

Denne krigen har ikke - likesom den forrige - brakt noen epokegjørende oppfinnelser på krigsteknikkens område. Det er masseinnsatsen av våpen, først og fremst fly og tanks, som ble tatt i bruk i forrige verdenskrig, som har satt sitt preg på krigsførselet. Det var den knusende overlegenhet n.h.t. disse våpen som skaffet tyskerne deres seirer i den første del av krigen. De to virkelige omfattende slag som har funnet sted i sommer, slaget ved Charkow og det nåværende slag i Libya, har vist at tyskerne ikke lenger er i besidelse av denne overlegenheten, og dermed kan de ikke lengre føre blitzkrig i gammel forstand. Feltoget i Libya har så langt fra sett seg som noen blitzkrig, det er blitt et materialslag, hvor den vinner som kan bringe fram de største forsterkninger. At tyskernes overrumplingsmetode ikke lyktes her, skyldes ikke bare at engelskmennene kunne innstyre tilsvarende våpen som tyskerne, men også den ting at forsvarer mot tanks er blitt langt mere effektivt enn før.

Det samme forhold vil sen etter all sannsynlighet også få oppleve på østfronten. Det er lite sannsynlig at nogen av partene er i stand til å føre noen offensiv over hele fronten. På grunn av de sterke forsvarsstillingene må angrepene bli en koncentrert kraftinnsats, særlig av mekaniserte våpen, på en relativt smal front. Hvert enkelt angrep kommer til a forurense en masseinnsats både av soldater og materiell. Derved er man i noenlunde samme situasjon som under den forrige verdenskrig, og ingen lokal frengang for tyskerne kan hindre at de alliertes materielle overlegenhet stiger stadig raskere fram.

De alliertes forberedelser er nå nådd så langt at betydeligstoverskud av materiell settes inn i offensiv virksomhet. Dette overskuddet stiger alltid raskt, og sluttoppkjøret fra deres side, vil uten tvil bli føretatt med et masseoppbud av mekaniserte tropper i samarbeide med et knusende fly våpen. På denne måten kan de gjøre tapet av menneskeliv minst mulig. Det er liten grunn til å tro at øyeblikket før en storaksjon fra engelsk og amerikansk side er kommet enda, selv om det kan være aldri så fristende å tro det. Det kan tenkes mange former for aksjoner mot fastlandet som ikke er av aller største dimensjoner. De siste engelske oppfordringene til den franske befolkning på kanalkysten om å bringe seg mest mulig i sikkerhet innover i landet, kan være for å bringe forstyrrelser i de tyske disposisjoner. Oppfordringene kan med andre ord godt være en trussel. Imidlertid må de tyske forsvarere av kanalkysten forberede seg på begge eventualiteter. Dette er en av sidene ved den defensive krig som tyskerne står ansikt til ansikt med. Hver dag og hvert natt gjør engelskmennene at de har en imponerende luftflåte. Om dagen skjer angrepene mest på okkupert område, ofte med en innsats av veldige jagerstyrker. Om natten er det først og fremst Tyskland som blir angrepet. I forrige uke hadde engelskmennene en storangrep mot Tyskland, vesentlig Ruhrdistriket, og på engelsk hold hevdet man at den tid ikke er fjern da Tyskland vil oppleve kjempedangrep hverneste natt.

Østfronten. Krigen på østfronten er i øyeblikket inne i en stillperiode. Den arter seg vesentlig som en kamp om utgangsstillingene for sommersens kamper. De russiske geriljatroppene er i stadig virksomhet bak de tyske linjer, noe som forresten tyskernes egne komunikear forteller klart nok. For kort tid siden meldte de om "opprensning" av en avdeling som var utstyrt både med tanks og fly. Det er tilløp til større operasjoner i avsnittene mellom Leningrad og Valdaihøyden, og dessuten lengst i syd og lengst i nord, ved Sevastopol og Murmansk. Hitlers besøk i Finland må en sette i forbinnelse med et forsøk på å oppnå større finsk hjelp til et angrep på nordfronten. Det meldes om store tyske troppekoncentrasjoner i nord-norske byer, som tyder på forberedelser av stort omfang i Murmansks avsnittet. Sikkert er det i et hvert fall at tyskerne vil gjøre alt de kan for å stanse den omfattende hjelpe til Sovjet. Når er imidlertid Arkhangelsk isfri, og det betyr selvsagt en stor avlastning for havnen i Murmansk. Konvoiene er naturligvis mera utsatt for flyangrep nå, når det er lyst i 24 timer i døgnet, mens det på den innen side er langt vanskeligere å operere

for ubåtene når det aldri er mørkt. - Samtidig må en vente at tyskerne organiserer et nytt framstøt for å nå Kaukasus. Hødet i forrige forberedelser ikke blitt forpurret, hadde en kunnet vente seg dette framstøtet under full utvikling nå. Det nye framstøtet må begynne så langt tilbake som ved Charkow, og er en militær operasjon av veldig omfang.

Middelhavet.

Slaget i Libya er framdeles i en avgjørende fase. Kykkes ikke Tyskernes fremstøt her, er deres framtidsutsikter i Middelhavssonen meget mørke. De forberedelser som er gjort fra ~~aksjemaktene~~ deres side for dette framstøtet, er meget store, sansynligvis maksimum av deres yteevne på denne flanken. I månedsvise er det satt inn voldsomme flyangrep mot Malta for å lette overfarten av deres materiell, og hele den disponibele tonnasje i Middelhavet har vært engasjert i denne transport. At det fra engelsk side er gjort størst mulige anstrengelser for å møte denne fare, er sikkert. Men engelskmennene har samtidig måttet sende store forsterkninger til andre tilstøtende krigssoner: til forsvarer av Kaukasus ved staudige forsterkninger til Irak og Iran, til Syria og Palestina. Samtidig har de hatt det uhøyre vanskelige spørsmål om forsvarer av India, og Australias krav på storstøtte hjelp. Deres forpliktelse til å drive offensiv virksomhet i luften i Europa var også et av de momenter som gjorde at det hersket spenning om muligheten for å stanse det tyske framstøt.

Hittil har slaget for det meste artet seg som et "mekanisert slag", hvor tyskerne har hatt flest tanks og kampvogner å sette inn, mens engelskmennene har hatt herredømmet i luften. Det har vært et av de aller hissigste oppgjør i hele krigen hittil, og det er ennå for tidlig å si noe om det endelige resultat. Men det er tydelig at tyskerne har mett jevnbyrdig motstand, og noen øyeblikkelig fare for Egypt kan en se bort ifra. Muligheten for å kunne føre fram forsterkninger etter hvert er omtrent likelig fordelt. Bett på lengere sikt er det de allierte som ligger gunstigst an, og det er ikke uten grunn de allierte er godt fornøyd med utvielingen i Libya.

Det fjerne østen. Etterat japanerne erobret de østindiske øyene i rask rekkefølge ved begynnelsen av felttoget, er de stadig stertere blitt stilt overfor det faktum at de holder på å bli klemt mellom to fronter som vokser raskt i styrke. I India står Wavell med en milionhær, og i Australia organiserer Mac Arthur ikke bare forsvarer, men også angrepsoperasjoner mot de japanske basene. Begge steder vokser flyvåpenet raskt. Japanerne gjorde store anstrengelser for å komme over til den sydlige delen av Newguinea men ble stanset, og hentet seg sitt første nederlag i slaget i Korall havet. Den japanske offensiv i sydlig retning var stanset. Det avgjørende var at ikke Japanerne ikke klarte å ta fra de allierte deres baser for en motoffensiv: Australia og India.

Bortsett fra krigen i Burma og Kina har krigen her artet seg som en kamp om tilførslsslunjene. Engelskmennene satte seg fast på Madagaskar for å sikre veien til India. Japanerne har nå prøvd et angrep på det amerikanske støttepunkt Midway i Stillehavet, og hentet seg sitt annet store nederlag. Midway ligger omtrent midtveis mellom Amerika og Filippinerne. Det er basis for amerikanske angrep mot de sårbare japanske forbinnelseslinjene, og ville i japanske hender være et farlig utgangspunkt for angrep på amerikanske konvoier. Det er dessuten en utmerket kontrollstasjon for eventuelle japanske angrep mot U.S.A. Øya ble angrepet flere ganger samtidig med de andre japanske erobringer i begynnelsen av Stillehavskrigen, men holdt stand. Det siste angrepet, som tok til 5. juni, var stort lagt an. Det deltok minst 6 hangarskip, flere slagskip, kryssere og mindre enheter. Amerikanerne var fullt forberett, da flåten var observert av spesialfly langt til havs, etterat japanske bombetokter var foretatt av fly fra hangarskipene. Amerikanerne satte inn flyvåpenet, og det visste seg nok en gang hvilken avgjørende rolle dette våpen må spille, også i sjøkrigen. Den japanske flåten mistet og fikk sterkt skadet i alt 16 skip. To av de mest moderne hangarskip som Japan eier, ble senket med samtlige fly ombord, og et tredje så sterkt skadet at det neppe når til sin bas. Videre ble 3 skip

skip-skadet, hvorav 1 alvorlig, 4 eller 6 kryssere, hvorav 2 alvorlig, 1 jager sunket, og 3 transportskip skadet. Amerikanernes tap var 1 hangarskip og 1 jager. Dessuten mistet japanerne over 100 fly. Når man i tillegg til dette tar med at japanerne i løpet av de siste dager har mistet 7 ubåter, er det klart at de ikke tåler mange "seirer" av denne art. Denne episoden i Stillehavet tillegges overordentlig stor betydning i militære kretser.

I det aller siste er det sendt amerikanske og engelske flyavdelinger til Kina, noe som selvagtlig av overordentlig stor betydning når de japanerne setter alt inn på en seierrik avslutning på krigen. I tillegg til de øvrige angrep har de nå startet en offensiv fra Mongolia, som tydelig har til hensikt å avskjære kineserne tilførsler fra Sovjet.

President Roosevelt har kunngjort at det er konstateret at japanerne har brukt giftgass i Kina, og at U.S.A. vil oppfatte dette som et angrep mot seg selv og svare med samme mynt, dersom japanerne fortsetter med det.

vvv

Hitlerveldet mot undergangen.

Etter Kooperative Förbundets kongress i Stockholm nylig uttalte formannen, generaldirektør Anders Ørne: "Det kan nu med bestemhet sies at vi er kommet inn i krigens sluttavsnitt." Også fra andre velunderrettede kretser i Sverige er det blitt gitt uttrykk for samme opfatning, og det melder at en rekke industriforetagender der borte allerede har lagt fram sine planer med sikte på fremsprodusjon. Onde tungar har ymtet om at den høytidlige Norgesbegeistringa en har vært vitne til i Sverige i senere tid ikke er helt uten sammenheng med den almindelige følelse av at krigens snart er slutt og at Norge står på den seirendes side.

De faktorer som bringer krigen til opphør er mange og sammensatte. I første rekke kommer nok de militære og krigsøkonomiske. Tyskland har spredt sine krefter over en uhyre lang og sårbar front, det er ikke lett å få samlet styrker til angrep sonet enn på mindre delavsnitt av fronten og selv der blir slagkraften på langt nær overveldende som i krigens åpningsfase. Vi har sett det både i Russland og i Libya i det siste: Tyskerne møter en motstand som de ikke formår å bryte, tross store anstrengelser og ofre. I Russland føres en opslitningskrig hvor russerne har den dobbelte fordel av kortere veier i tillegg til sine fremdeles mektige hjelpekilder både i folk og materiell. I Libya har denne gang Rommel vært utsatt for overraskelsene, idet engelskmennenes taktikk og strategi har vist seg usjevlyrdig med hans egen, samtidig som de har kunnet sette inn nye og overlegne våpen, især de amerikanske tanks med artilleri og armering av hittil ukjent kvalitet. Rommels mål var åpenbart å ta Tobruk for så å ha veien fri til Egypt med Suez som sluttmål. Nå ser det ut til at hans anstrengelser bokstavelig talt løper ut i sanden.

Krigsøkonomisk er det først og framst transportvanskighetene som teller, men disse henger igjen nært sammen med knapheten på rastoffer, især olje og bensin. Ikke bare godstrafikken, men også luftvåppnets virksomhet sies å være hemmet av disse mangler, bl.a. skal bensin- og oljemangelen allerede ha ført til at flyverekolene utdanner ferre og dårligere utdannede piloter en før. Ernæringsituasjonen er slett og forverres tydlig fra måned til måned. Årets vuling blir langt under middels og kommer ikke til å strekke til, slik at stillingen ved vinteres begynnelse blir kritisk og senere katastrofal. Det blir en nødvinter uten like og mange som er klar over situasjonen har nå innsett at freoen meget snart kan bli en bygense nødvendighet.

På toppen av dette kommer luftangrepene mot Tysklands byer som etterhvert skaper fullkommen desperasjon i befolkningen. Her er ingen munter og håpfull sportsånd som under blitzkrigen over England, her er mørk, trøstesløs fortvilelse, blandet med ond samvittighet, kort sagt demoralisering over hele linjen. Goebbelspressen skryter av de nazistiske hjelpeorganisasjoner effektivitet i arbeidet med å hindre den øyeblikkelige nazis-

* * *

fullt av alkohols varer, - mat, kliar, og nytelsesmidler som lå ferdig i spesielle kriselagre, - zyeblikkelig ble sendt til flyktestanene. Vi kom i sannheten i et bestemt tilfelle. Der ble det sendt en lastning - situasjoner hvorav alle i byen fikk utdelt en hver. Folk var risende. Ikke bare manglet de mat, men også kokekor og kjøkkenutstyr forsvant. For å få anskaffet det aller nødvendigste fikk de et skjema "Bombenschein" som gjør innchavren fortrinsberettiget frem for alle andre kjøpere, men der intererer, har selv de bombeskadde tapt sin rett. I svært mange tilfeller kan selv de nækleste ting av nødvendighetsartikler ikke skaffes, da hele industrien idag produserer bare for krigen. Når en tenker på dette, foresten at bombingen bare tränger tyskerne til å av se mannskap og materiell i luftvernet over det hele land, ikke bare i de store industricentrer. Med dessuten virker den som et enormt forbruk av uundværlige varer som den tyske industri således blir nødt til å erstatte straks, under krigen, med den virkning at selve krigsproduksjonen lader avbrekk. Med andre ord: vanskelighetene tærner seg opp og var krigens åpningsfase i 1940 karakterisert ved at alle virksomme faktorer syntes å virke til fordel for Hitler som det nå ut til at alle ting går ham imot, til og med værgudene som lot til å være på parti med ham til å begynne med, har na lenge sviktet ham totalt. Hans "stjerne" er i tydelig nedgang og folkets tro på ham likess. Når han en vakker dag faller, vil det overveldende flertall av det tyske folk kjenne det som en lettelse.

Gjæringen i det indre er stor. Det fremgår tydelig nok av den økede politivirksomhet over hele riket. Krimmiers bander har hendene full. Henrettelser og arrestasjoner har vært daglig kost i det tredje rike helt fra dets første dag og blir det saktens ikke mindre nå mot slutten. At opposisjonen er i arbeid fremgår bl.a. av meldingen nylig om 14 henrettelser i Mannheim for illegale avsiser. Blandt de henrettede var flere avokater. Tyskland våkner.

Mordet på Heydrich er uopklart og har gitt støtet til mange spekulasjoner. I Tyskland er det en utbract opfatning at det var en rivaliserin innen partiet, med en egen gruppe, sannsynligvis innenfor SS, som tok ham av døge. I så fall er det et nytt viktig symptom på den indre opplosningsprosess som fører Hitlerverldet mot undergangen.

vvv

Våre fanger i Tyskland.

Göring har utstedt en forordning som går ut på å fremskynde arbeidet med lasting og lossing av transportkjøretøy til det ytterste. Arbeidet pågår nå uten oppnør natt og dag, søndag som hverdag. Spesielle "læste o løsse-kontionner", bestående av krigsfanger er opprettet. Disse krigsfanger er hovedsakelig polske og franske. De norske krigsfanger er alle officer så de blir, i hvert fall ikke i første omgang, berørt av forordningen. Derimot er det kommet en annen bestemmelse, som for alle våre norske fanger i Tyskland, enten de er klles politiske eller noe annet, er ytterst alværlig. Denne bestemmelse går ut på at strafffanger også nå skal settes inn i arbeidet for å bringe Tyskland seieren. I denne tid, heter det i tyske aviser, da enhver arbeidskraft er kostbar, er det ikke lenger spørsmål om å sysselsette fanger. Det det gjeller er at fangenes arbeidsytelse i stør mulig utstrekning kommer det tyske samfund til gode. - Strafleanstaltenes snekkerverksteder, smier og vaskerier utfører nå ordrer fra den tyske ver nemakt, fra arbeidstjenesten og den sociale forsorg, og i tukthusene sies uniformer, telter og tepper. Dessuten settes fangene i stigende grad i "sær-kommandoer" til arbeid utenfor fengslets murer, dels i fabrikker, dels i landbruket og dels til gatearbeider og reparasjoner av forskjellige lag. Arbeidstiden for fangene er, etter hva Frankfurter Zeitung opplyser, ofte mer enn 12 timer om dagen, og søndagen er bare fredag, hvis de nødvendigs oppgaver er løst (og når er de det?). Fangene får en viss lønn, som står i et bestemt forhold til de fri arbeiders tarifmessige lønninger. For kunde fangene skaffe seg små lettelsér for disse pengene, litt sigaretter o.l. Nå da denslags muligheter av visse grunner er falt bort anvendes pen

le til "utligning av den skade som fangene kan ha anrettet ved den gjerning som har forskaffet ham hans opphold i tuktbust med andre ord. Fugene betaler for seg i fengslene.

Vi vet hørjende ennå ikke i hvilken utstrekning tyskerne har tatt våre norske fanger i bruk til ovennevnte formål. Men at de i sin øjevelske utspekulerhet og med sin totale fork for den elementære folkerett vil bruke alle midler for å tvinge være "internerte" som det så vakkert heter, til aktivt å delta i arbeid av alle slags for det tyske samfunn, har de allerede nå bevist. Det er skjendig, hva de her gjør. Men det kommer en dag. . . .

vVv

Arrestsjoner. Skipsreder Dagiin Flus, formann i Rødingsselskapet ble arrestert mandag. Grunn til at han ble tatt er følgende: Til innlekt for Rødingsselskapet blir det hvert år solgt en nal, hvor det tidligere har stått bokstavene N+S+S+R+ (Norsk Selskap til Skibbrudnes Reining). Iar var de to første bokstavene N+S+ sløyfet og de to siste byttet om, R+S+ da foreningen jo altid av publikum omtales som Renings Selskapet. Men en slik ny-ordning på eget initiativ var for meget for NS. De skyntet seg å sikre seg den farligemann som kunde finne på slikt.

Advokat Harald Ramm, bror av redaktør Fredrik Ramm som sitter i Tyskland er arrestert.

vVv

Kull-situasjonen. Det er gledelig å kunde meddele at situasjonen til at kullsituasjonen er så ilde som den er (alle støperier og verksteder som ikke arbeider for tyskerne fratas all importert brensel og stoppes) - er at en rekke kullbåter er senket. I denne forbinnelse skal nevnes at kullmangel i Danmark er ennå meget verre enn her. Der stoppes nå absolutt all byggevirksomhet p.g.s. tt danskene ikke får kull til sine cementfabrikker. Det får derimot de norske cementfabrikker - men de må til gjengjeld levere hele produksjonen til tyskerne.

vVv

I Ålesund ble beboerne av villaer i og utenfor byen ikke så lite forbauet, da tyskerne en dag dukket opp og ga seg til å rive ned pigtrådgjerlene rundt havene. En huseier gikk ut og spurte hva dette skulle bety. Den tyske offiser gav straks eieren en tilgodelapp på 300 m. pigtråd og sa at de måtte ha pigtråden, i beredsskap, når engelskmennene gjorde landgang.

vVv

Tvangsutskrivning av arbeidere og fuksjonærer.

Endel av "Nordag"s store anlegg på Vestlandet skal nedlegges og folkene derfra overføres til de tyske festningsanlegg her i landet. Utover dette er det intet vesentlig nytt å fortelle. Tyskerne har ikke trukket tilbake sine krav om norske arbeidere - noe de gjennem erklaringen fra direktoratet for Arbeidsformidling prøvet å gi det utseende av, men de har heller ikke forsørt gjennomføringen av tvangsutskrivningen. Situasjonen i dag ligger da slik at: I mange bedrifter er de av personell som eventuelt skulle sendes nordover tatt ut, men ingen er ennå sendt fra Oslo og det sylige Norge forsvrig. Fra Lillehammer derimot er 5 snekkere fra Steen og Strøms Møbelfabrikk, sent nordover for å settes inn i bygningsarbeidet. Endel kvinner fr Trondheim er utkommandert til Bodø. Likeledes ble alle reddet for en tid tilbake en hel del kvinner bosittende i Bodø beordret til arbeide på frostfilletfabrikken, eksempelvis alle hushjelper. Ingen familiier i Bodø får lov til å ha hushjelp lenger. Hushjelpene skal fortsatt bo i de hjem, hvor de var ansatt da de ble tvangsutskrevet, men 12 av dagens timer skal de arbeide med Frostfilletfabrikken. De fleste har minst 1 times vei å gå fram og 1 time tilbake, for i Bodø er jo mesteparten av husene nedbrent, så folk er henvist til å bo utenfor byen. Og arbeidet med den iskalle fisken er tungt og sars slitsomt, selv for den som er vant med det (- hva må det da ikke være for den som aldri har vært borti det før?) Men det harde arbeidet er allikevel ikke det værste. Det er forholds-

ne forsvrig. Den av tyskerne sammenristede prisidestolten representerte bærmens av leilighetsarbeidere og de værste tsser fra hermetikkfabrikkene, og de fører et liv som trosser enhver beskrivelse. Å tvinge norske kvinner til å arbeide på en slik arbeidsplass er så opprørende at det fins ikke ord for det. Men det skal ikke glemmes det tyske herrefolket.

vVv

Kvinner i Politiadministrasjonen i Tyskland.

Siste nytt er at alt administrativt arbeid på politistasjonene over hele Tyskland overtas av kvinner og invalider. Likeens skal kvinner i langt større utstrekning enn tidligere brukes i Wehrmacht i de okkuperte land. De skal f. eks. overta hele bud-tjenesten, slik at alle soldater som har hatt beskjeftigelse her, kan frigis til "anare" gjøremål.

vVv

"En overmekting fiende nærmer seg. De ytterste festningsverker rommes". slik lsd tyskerne sittende på Vestlandet, da en stor konvoi fra Englands til Island nylig ble observert utenfor norskekysten. De tyske soldater ble svært skremte åt de flygde og gjemte seg, endel klatret til og ned-opp i trærne og ble sittende der som svært skremte høsn. NS-folkene var likeens fra seg av nervøsitet og trodde deres siste time var kommet. (Det er ikke langt fra.) I Molde ble NS-ordføreren oberst Schneiders hustru patruffet storhulkende: Når engelskmennene kom, hadde hennes mann fatt ordre om å trekke i uniform og gå ut å slåss sammen med tyskerne.

vVv

Aresgidsler. Fire av de 5 funksjonærer fra Røde Kors Landsforenings kontor, som ble arrestert sitter som aresgidsler på Grini. Hvilke privilegier som følger med denne praktfulle tittel vet vi ikke.

vVv

Det store tyske hospitalskip "Stuttgart" forlot Oslo 1. juni men vendte tilbake allerede 2. juni. Skibet hadde nemlig bare vært ute ved Fagerstrand og losset 1000 tonn ølje. Det er i sannhet en mangeartet virksomhet som skjuler seg bak den tyske utgave av Genferkorset.

Det engelske flyvåpen, R.A.F., har nettop fullt 24 år, og begynner sitt 25. år med en styrke som er mangedoblet siden krigens begynnelse. Enna er leveransen fra U.S.A. beskjedne sammenliknet med de britiske fabrikkers egen produksjon. Ifølge "Times" flymedarbeider er over 80% av alle fly i aktivt britisk tjeneste over hele verden tilvirket i England. Den gigantiske ekspansjon innen den amerikanske industri begynner imidlertid nå å bare frukter, særlig i Libya vil det amerikanske innslaget i den nærmeste fremtid ikke sterkt. Det som mest reng fra U.S.A. er langdistansebombere, flyvende festninger, til angrep på Rommels baser i Italia. De store bombeflyene blir flyvet direkte fra de amerikanske fabrikker til Egypten via Vest-Afrika. Det australske flyvåpen som nå skapes under general Mac Arthur's ledelse skal nesten utelukkende bestå av amerikanske maskiner. Tilgangen på flyvere holder mer enn følge med tilgangen på fly. Bare i Canada utføres det flere enn det britiske flyvåpen trenger til sine operasjoner i alle verdensdeler.

vVv

Sverige-nytt: Svensk tidsskrift skriver om den norske kirkes Kamp for sin rett: "Jo lengre den norske kirke drives inn i martyriet, dess sterkere vil den komme ut av det. Og dess mer skjebnesvanger blir stillingen for dem som bærer ansvaret for den næværende situasjon. Det er ikke for meget sagt at den norske kirkes menn har bak seg et samlet Norden." vVv

Spør var venn reaktør Segersted i Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning. "Ja og nei - Der striden føres til forsvar for folkenes og individenes frihet og rett, er ofrene ikke for tunge. Intet offer er for tungt når det gjeller å verne frihet og rett. Uten dem er livet selv verdiløst. Kan ikke den enkelte og den sammenslutning han inngår i, folket, utvikle sin egenart, så er deres tilvær uten mening. Sjeler forkryblet av voll og skrekk, er verdiløse. Så lenge de ikke føyer seg under onde makter, men kjemper imot dem, har de sitt menneskeverd i behold. - Slapp nytelse av den frihet andre med blod og svette har erhvervet og gitt i arv, er ikke tilfredstillende. Underkastelse under voll betyr at man lar det menneskelige fare. Intet offer er for stort når det frambræres på frihetens og rettens alter . -"

VVV

Den svenske kommandørkaptein Hammargren offentliggjorde nylig en analyse av krigssituasjonen i Stillehavet. Det er umåtelige råvarekilder japanerne allerede har erobret. Men for utnyttelsen av erobringene avhenger nå alt av den japanske flåtes evne til å beherske Stillehavets ferdseisveier. På spørsmålet om de allierte overhodet har chanse til neensinne å erobre tilbake det tapte, svarer kommandørkapteinen at det beror på om Japan greier å ta Australia før dette kontinent er utbygd til basis for den store motoffensiv. Taper Japan dette kappløp, hviler alle dets erobringer hittil på usikker grunn. - Japan kan også angripes fra nord, fra Alaska med Aleuterne som bro. De neste dagene japanske operasjoner mot Dutch Harbour og Aleuterne er tydeligvis et forsøk på å komme trusselen fra nord i forkjøpet.

VVV

Foraktelig misbruk av redaktør Øverlands navn.

Haakon Øverlands navn står fremdeles på foten av "Gestaposten", det tyske blad på norsk som også kjenner under navnet "Aftenposten". Dette trass i at Haakon Øverland nå er avskjediget som redaktør av det samme blad. Gestapo hadde ikke bruk for den redelige mann Øverland. Men hans hederlige navn har de fremdeles bruk for. Gestapo vet at et navn som Flood nyter det ikke å by fram. Han er fremdeles anonym trass i at det er ham som er "Gestapostens" virkelige redaktør. Flood er norskfødt, skotskættet, tysk-kjøpt gestapoagent. Side om side med den avskjedigede og forviste Haakon Øverlands navn står Endsjs. Endsjs er Floods villige redskap. Tilfellet med en umoralsk misbruk av redaktør Haakon Øverlands navn side om side med H. Endsjs til dekning av Flood er et av de utallige eksempler på hvorledes nazismen på sitt forbryderske herjinstokt fremiggjennem verden nå skilte med de liberalitiske verdier for å fåre godtroende mennesker bak lyset.

Flood og partifeller har filipenser.

En av de siste redaksjonsartikler i "Gestaposten" var betittet ~~med~~ "Filipenser". En forstod av denne lederartikkelen, at den som er befengt med filipenser er øm i huden. Ikke så meget som et ubrukt trikkekort operert for quislinghjulet og deretter slengt på fortauet taler den filipensbefengte, som har latt seg kjøpe for tyske penger. Pass derfor på ethvert utbrukt trikkekort, skjær quislinghjulet ut av det og kast det i gaten. Tusener av slike kort på fortauet vil irritere de filipensbefengte der de går omkring med sitt urena kroppsovertrekk.

Til Berlin via Jøssingfjord.

"Gestaposten" driver økkurat nå på med en lederartikkelserie "Fra Jøssingfjord til Namsos". Tyskerne finner den så veruifull at de har kommandert henvisningsnotiser til den i andre aviser. Serien er en variasjon av de utallige forsøk quislingene har gjort på å renvaske seg for forræderiet før 9. april 1940. Men forsøkene fører ikke fram. Dertil vet vi andre nå for meget om det som skjedde før 9. april 1940. Det nyttér ikke for quislingene å trøste seg med at vi er ute av stand til å få hvert enkelt tilfelle nærmere undersøkt. Det er vi nemlig ikke. For vi jøssinger behver ikke å gå i flokk og få direktiver fra Berlin via Jøssingfjord. Hver

ne forsvrig. Den av tyskerne sammen skjede arbeidsstolten representerte barmen av leilighetsarbeidere og de verste tsser i nærmeknikabrikken, og de fører et liv som trosser enhver beskrivelse. Å tvinge norske kvinner til å arbeide på en slik arbeidsplass er så opprørende at det fins ikke ord for det. Men det skal ikke glemmes det tyske herrefolket.

vVv

Kvinner i Politiadministasjonen i Tyskland.

Siste nytt er at alt administrativt arbeid pa politistasjonene over hele Tyskland overtas av kvinner og invalider. Likeens skal kvinner i langt større utstrekning enn tidligere brukes i Wehrmacht i de okkuperte land. De skal f. eks. overta hele bud-tjenesten, slik at alle soldater som har hatt beskjeftegelse her, kan frigis til "andre" gjøremål.

vVv

"En overmektig fiende nærmer seg. De ytterste festningsverker rammes". Slik lsd tyskerne ordre på Vestlandet, da en stor konvoi fra England til Island nylig ble observert utenfor norskekysten. De tyske soldater ble svetskremte et de flyg å gjente seg, endel klatret til og ned opp i trærne og ble sittende der som svetskremte høsn. NS-folkene var likeens fra seg av nervositet og trodde deres site time var kommet. (Det er ikke langt fra) I Molde ble NS ordføreren oberst Schneiders hustru patruffet storkulken. Når engelskmennene kom, hadde hennes mann fatt ordre om å trekke i uniform og gå ut å slåss sammen med tyskerne.

vVv

Æresgidsler. Fire av de 5 funksjonærer fra Røde Kors Landsforenings kontor, som ble arrestert sitter som æresgidsler på Grini. Hvilke privilegier som følger med denne praktfulle tittel vet vi ena ikke.

vVv

Det store tyske hospitalskip "Stuttgart" forlot Oslo 1. juni men vendte tilbake allerede 2. juni. Skibet hadde nemlig bare vært ute ved Fagerstrand og losset 1000 tonn ømje. Det er i sannhet en mangeartet virksomhet som skjuler seg bak den tyske utgave av Genferkorset.

Det engelske flyvåpen, R.A.F., har nettop fyllt 24 år, og begynner sitt 25 år med en styrke som er mangedoblet siden krigens begynnelsje. Enna er leveransen fra U.S.A. beskjedne sammenliknet med de britiske fabrikkers egen produksjon. Ifølge "Times" flymedarbeider er over 80% av alle fly i aktivt britisk tjeneste over hele verden tilvirket i England. Den gigantiske ekspansjon innen den amerikanske industri begynner imidlertid nå å bære frukter, særlig i Libya vil det amerikanske innslaget i den nærmeste fremtid øke sterkt. Det som mest rengs fra U.S.A. er langdistansebombere, flyvende festninger, til angrep på Rommels baser i Italia. De store bombeflylene blir flyyet direkte fra de amerikanske fabrikker til Egypten via Vest-Afrika. Det australske flyvåpen som nå skapes under general Mac Arthur's ledelse skal nesten utelukkende besta av amerikanske maskiner. Tilgangen på flyvere holder mer enn følge med tilgangen på fly. Bare i Canada utføres det fler enn det britiske flyvåpen trenger til sine operasjoner i alle verdensdeler.

vVv

Sverige-nytt: Svensk tidsskrift skriver om den norske kirkes kamp for sin rett: "Jo lengre den norske kirke drives inn i martyriet, dess sterkere vil den komme ut av det. Og dess mer skjebnesvanger blir stillingen for dem som bærer ansvaret for den næværende situasjon. Det er ikke for meget sagt at den norske kirkes menn har bok seg et samlet Norden." vVv

- 6 -
utt igjen. Den annen grep til tross for at han var hårt saret etter en revolver i sengen og fikk rydæt udliftet av Gestapoavin ut av vereen før han måtte slippe våbnet. Senere da han på sykehus i Bergen. Men hadde man vært forsiktigere på Sotra hadde det ikke behøvet å skje. Sotra tragedien må være en lærepense for alle.

VVV

Endel norske skibsredere er innaklt til Reickskommisarietet først. mandag den 15. juni. En vet ikke riktig grunnen men naturligvis er det fordi skibssjefene er norske og mannskapet på deres båter med kaptein i spissen også er norske. Tonnasjemengelen blir mere og mere føllig for voerfartsmakten.

VVV

Kringkastingen, har fått ny direktør, men tro om det ikke er den femte sin den "nyordningen". Den nye heter Ingolf Hoel, var major og er en elare bror av "fotballføreren" Egil Hoel.

VVV

I Arendal er det portforbud for alle menn fra klokken 20. Årsaken kjennes ikke.

VVV

Rasjonering av tran. Fra høsten av vil tran bli rasjonert. Spesialbarn vil få 3,5 gram tran pr. dag, vordende og døgenvende mindre 4 gram. Ingen voksne vil bli tildelt tran, men de for hvem det er av betydning at de ikke blir mattblinde, vil på ønskning kunne bli tildelt noe. Hvormed et derimot tyskene skal kunne få, foreligger det ingen opplysninger om.

VVV

Nazistisk boliopolitikk. Den del av biskop Berggrava familie som fremdeles er på frifot, nemlig den syke bispinnen med 2 sønner, 2 svøstre og en pleierske, hadde forleden fått lov på en leilighet i Tns. Heftyessgate hvor de nå skal flytte inn. I midlertid ønsket nazibyfogd Christie - eller "president" Christie som narren yndet å titulere seg da han praktiserte som sakfører på Hamar og var president i Norges Sanger forbund - a utvide til tross for at han har innredet seg ganske komfortabelt da han kom til Oslo som direktør for nazistenes Kringkastingsinstitutt. Og da var det jo bare rimelig at han valgte å ta fra Berggravs nye leilighet i Tns. Heftyessgate Den utmerkede villa han tidligere hadde sikret seg på Vinderen var ikke lenger bra nok for forraderen.

VVV

Ny stor rotteinnvasjon. Tyskerne forbereder nå et rekvisirere et større antall garder - et forlydende melder at hele Hjortnes står for tur - for å kunne motta et større antall ariske slektninger fra de bombeherjede tyske byer. Hvis quislinger skulle bli kastet ut av sine leiligheter under disse nye rekvisisjoner, vil disse bli invitert andre gode leiligheter hos quislinger som i tur vil bli henvist til inkvartering i byens omegn, fortroligvis Aker-Bærum eller hvor de kan komme inn.

VVV

Rottene spiser fisk. Langs kysten spises det for tiden store kvanta og til Kr. sand kommer hver dag inn store mengder fisk. Til tross herfor er det umulig for innbyggerne i Kr. sand å oppdrive fisk overhodet, de ariske rotter fryser alt som fiskes og sender det til sitt hjemland.

VVV

Oslo bys "ordfører" tar sommerferie fra den 20/7. Han ønsker å benytte sommerferien til en hjemstringsturne.

VVV

"Bispinne" Zwigmeyrs gjenvordigheter. Bergen har fått en ny turristattraksjon, nemlig "bispinne" Zwigmeyer. Følgende historie mører i lyseblikket de gode bergensere: Die Zwigmeyer hadde forleden en bekjent, en dame, som undlet å hilse på henne. Die Zwigmeyer ble meget indignert, stoppet henne opp og avkrevet henne en hilsen. Da damen avslo bestemt, anmeldte Die Zwigmeyer henne og den formastelige fikk 100 kroner i bot.

Uneldigvis hendte det at die Zwigmeyer noen dager senere på en trikk mottok den straffede men aldeles ikke botferdige dame. Denne reiser seg opp og gjør dyp kompliment for die Zwigmeyer hvorefter hun tar samtlige passasjerer i trikken til vidne på at hun har hilst på "bispinnen". Alle passasjerer erklærer øyeblikkelig at det er de vidne til og reiser seg samtidig, stiller seg en haie og gjør dyp reverence. Resultatet er at Die Zwigmeyer for tiden ikke kan vise seg på gaten uten at hennes medborgere gjør holdt og front og kongekomplement og bergenserne venter na hver dag en politiforordning som forbryr byens borgere å hilse på "bispinnen".

VVV

A. propos. To forhenværende venner, en nazist og en jøssing, stod følgen dag og diskuterte situasjonen. Diskusjonen var ganske frisk, men da den gikk da inntil jøssingen sa: Men retferdigheten seirer nok. - Nå passer du kjeften, såvidt du vet det, svarte quislingen.

Og så var det mannen som satt i Studenterlunden og sa: Det er bare han som har skylden. En langzret nazist fikk ham inbragt på Møllergaten 19 hvor en ønsket å vite hvem han mente hadde skylden. Churchill naturligvis sa mannen. Han fikk da lov til å gå, men idet han står i døren, snur han seg til fullmektigen og spør: Hvem tenkte De på?

VVV

Den norske lektor Olaf Valeur fra Bergen er meldt død i en koncentrasjonsleir i Tyskland. Han har sittet der i lengre tid og ble arrestert av Gestapo før lærerstriden i Norge brøt ut.

VVV

Ukens citat, fra tale av Mussolini, 1934:

"Ikke noe folk har i sin historie gjort seg skyldig i så mange krasse og blodige bevis på forakt for edsvorne avtaler, som om de var papirlapper og svik mot venner, som det tyske folket".

VVV

En meddelelse i pressen 10/6-42 fra Akers Forsyningsnemnd om at retten til å utstede attest på rasjonerte matvarer og såpe fra 15. juni er begrenset til 45 navngitte lager, har vakt en viss bestyrteelse og mange ser nå med mistanke på de oppførte lager. Dette er helt uberettiget. Listen er kommet i stand ved en tilsnikelse fra forsyningssnemnda og av de 45 lager er bare 7 nazister, nemlig Th. S. Alve, G. Amundsen, Hans Eng, Axel Christensen, G. Mayer, Fritz Juel Wiig, og J. Quisling. De øvrige forlanger seg av Akers Forsyningsnemnd strøket av listen og samtlige lager i Oslo og Aker vil også etter 15. juni komme til å utstede attestar som før.

VVV

Diktervekret "Fra Jøssingfjord til Namos" skal etter sikkert forlydende være forfattet av vår tidligare legasjonssekretær i Berlin Ulrich Stang og Judas Lie.